

roda od Soče do Soluna. Za ta velik dan se imajo Slovenci, Hrvati in Srbi zahvaliti onemu možu, ki oznanjuje ideale celega sveta, Wilsonu. (Sabore se dvigne in navdušeno vzklikne v čast osvoboditelju). Predsednik sporoči pozdrav hrvatskega sabora Srbom in njihovi junaški armadi ter se tudi spominja Slovencev, ki so stoletja stali na straži ob Adriji ter so se junaško borili zoper nemški pritisk in so zmagali. Nato je poslanec Svetozar Pribečević stavil nujni predlog, da se razločijo vse dosedanje državno-pravne razmere in zveze med kraljevino Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo na eni strani ter med Ogrsko in Avstrijo na drugi strani. Zlasti je nagodba z Ogrsko odpravljena in uničena. Dalmacija, Hrvatska in Slavonija z Reko so na pram Ogrski in Avstriji popolnoma neodvisna država ter na podlagi narodnosti in narodne edinosti Slovencev, Hrvatov in Srbov stopijo v skupno narodno suvereno državo brez ozira na zemeljske in državne meje.

Skupna narodna ustavodajna skupščina celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov bo s prej določeno večino, ki bo dajala popolno varstvo zoper vsako preglašenje, sklepala o obliki vlade in o notranjih uredbah države, ki bo utemeljena na popolno enakopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Predlog je bil sprejet med velikanskim navdušenjem. V tem hipu so se odprla okna zborovalne dvorane in zunaj stoječa godba domobranskega polka, ki je bil zbran pod poveljstvom svojega polkovnika, je zaigrala narodno himno.

Poslanec dr. Pavelič je stavil predlog, da se naj Narodno Veče prizna kot najvišja oblast v deželi. Tudi ta predlog je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Tudi ban Mihalovič je izjavil, da od zdaj naprej ni nobene druge vlade razen Narodnega sveta.

Ko so se poslanci vrnili od božje službe v cerkvi sv. Marka, je posl. Radič stavil nujni predlog, v katerem se ban poziva, da prepove vsak izvoz živil v Ogrsko in nemški del Avstrije. Tudi ta predlog je bil enoglasno sprejet. Posl. Pavelič je nato nagovoril vojaštvo ter poudarjal, da so vojaki sedaj prosti prejšnji prisegi; nato so vojaki prisegli zvestobo državi SHS in Narodnemu svetu. Častniki so navdušeni potegnili sablje.

Narodno Veče je imenovalo bana Mihaloviča zopet za bana in sestavilo novo vlado iz strank, ki so članice Narodnega veča.

Dobra šola

Ako otrok, ki se uči temelje računstva, ne zapopade takoj, da je n. pr. 2 krat 5 deset, se mu mora to praktično pokazati s prsti na rokah ali s kroglicami na računskem stroju. Učenec, ki je nemaren, dobi slab red in če je nasilen in prepirljiv, se ga mora tudi s telesnimi kaznimi pripraviti k redu. Kdor svojo pamet zapira zdravim in temeljnim resnicam, se mu tudi tako zgodi. To vidimo danes pri državnikih, ki so se štiri leta te strašne svetovne vojne otepali na vso moč pameti. Govorili so o »trdem miru«, »miru meča«, o »hrbtenici«, ki je ni bilo, in podobno. Zračunalo se je kar s števiki, katerega dne bodo Angleži klečali na kolenih pred Nemčijo, ker jih v to prisilijo podmorniki. Račun je bil napačen. Rekli so, da je grožnja Združenih držav Amerike le strašilo, ki ne more škoditi resno. Tudi ta račun je bil temeljito napačen. Predsednik Wilson je postavil na noge milijonsko armado, poslal je je poldrugi milijon že na evropsko bojišče, pošilja še vedno mesečno 300.000 mož. Ko je bil prevoz armade 1.300.000 mož končan, je izšla uradna objava ameriškega vojaškega vodstva, da se je s transportom izgubilo 8000 mož (oboleli, potopljeni in umrli po manjših neprilikah), torej komaj dobre 1/2 tisočinke. Gotovo je, da se veliko več moštva izgubi pri prevažanju po suhem. Obljube s podvodniki so bile torej prazna grožnja.

Najlepše pa je, kako danes bijejo samim sebi v zobe razni »generali« v uradniških nemških listov skoraj do zadnjega. Od tistega predsednika Wilsona, o katerem so še nedavno pisali, da je v službi ameriških vojnih dobičkarjev, da je sanjač, in ga sramotili na ostudne načine, od tistega milostno prosijo danes pravice, se valjajo v prahu pred njegovim ponosom; in ako izreče kako resnico, ki jim ne sodi prav v njihove račune, javkajo. S svojo armado je Wilson naučil te ljudi drugačnih manir. Nemški narod se bo lepo zahvalil gobeždalom, ki so iz raznih stolov in stolčkov kričala na Wilsona; njih vpitje je bilo lajanje psa na luno, ki pri tem giblje morja, da naraščajo in vpadajo. Radovedni smo, kam se bodo skrili ti krivi preroki, če bo res Wilson tiral vstrajno na-

prej in dosegel tudi, da pridejo pred svetovno sodišče vsi krivci vojne in nasilstva.

Ko so avstrijski nemški narodi med pogajanjimi v Brestu Litovskem zahtevali pravo sameodločbe, so se jim Nemci rogali. Danes so se tudi Nemci oprijeli tega gesta. Usodno je, da se vlada in Nemci za vsako stvar odločijo, ko je že prepozno. Socijalni demokratje so pretekli teden po pravici zafkravali ministrskega predsednika, ko je čital vladno tarnanje v zbornici: »Avstrijska za munda vlakov.« Bog varuj, da bi se kaj zgodilo o pravem času.

Najhujše pa se kaže vladna nezmožnost na polju prehrane. Urad za ljudsko prehrano je popolnoma onemogel. Razkrajanje, ki se je pričelo v državi z vso silo in naglico, učinkuje na preskrbo prebivalstva z živili naravnost pogubonosno. Tu lahko nastanejo strašne posledice nemške slepote. Do 12 ure so mislili ti »državo hranjujoči stebri«, kakor so se sami imenovali, da bodo še vedno rekvirirali in pobirali živila po svoje. Njihov pogubonosni stroj pa je naenkrat odpovedal popolnoma. Čehi in Poljaki pravijo, da imajo bolj važne potrebe, kakor oddajati žito in drage pridelke nemškemu deželam. Ogrji zapirajo popolnoma svoje meje. Odkod torej za dvainpolmilijski Dunaj živila? Odkod za druga mesta in industrijske kraje na Nizjem in Gornjem Avstrijskem? Z grda se od Čehov ne dobi nič več. Naenkrat pravijo, da bo treba zlepa. Obljublja se, čeprav samo v obliki govoric, ki so se dosedaj še vedno uresnile, da bo krušna množina v najbližjem času znižana na polovico, da bo znižana množina krompirja in da tudi tistih 12 dek mesa v bodoče odpade. Nemški poslanci so šli v Berlin prosjačiti pomoči. Radovedni smo, kaj so opravili.

Dunajski lieti pravijo, da naj Čehi ne pozabijo, da je na Dunaju tudi lepo število Čehov. Sedaj jih vidijo. Ko so pa Čehi zahtevali, da jim Dunaj dovoli, ne javno, ampak privatno šelo, so kričali, da je bilo groza. Tako se vsak greh maščuje na grešniku samem. Narodne zagrizence uči sedaj glad pokore. Prav radi so pripravljene, pogajati se z zastopniki češkega naroda za živila, a svoj čas so bili ob češki zahtevi po udeležbi pri mirovnih pogajanjih drugačnih besedi. Černi in Hoffmanni so se spokorili; nemški narod mora v praktično šolo, da se prične njegovi takozvani voditelji govoriti z drugimi narodi. Kako bi to izgledalo po malih guezdih, kakor v Celju, Mariboru, Kočevju, Ptuj, če bi začela okolica nemške zagrizence v teh guezdih učiti po vzorcu Čehov na pram Nemcem. To bi bil boj za Oranige, Jabor-nigge, Schmidererje in njih slugi! Lakota je tako hud učitelj, da užene celo nemškutarja.

Ogrski Slovenci za Jugoslavijo.

Ogrskih Slovencev je 100.000. Stanujejo onkraj Mure od Ljutomera do Radgone proti severu ob štajerski meji do Rabe pri Sv. Gothardu. Madžari so jih hudo mučili. Niti ene šole nimajo slovenske. Slovenski govori ž njimi samo duhovnik. Narodno niso se mogli nič gibati. Njihov tednik »Novine« ni smel pisati o politiki. Zato se tudi za Jugoslavijo niso mogli navduševati. Zda pa so se javno oglašili za Jugoslavijo. Prišlo je tako: V nedeljo, dne 20. oktobra, so Madžari in Madžaroni sklicali vse župane slovenske krajine, ki so dobili nalogo, naj veliko ljudstva seboj priženejo, na shod v glavno, pomadžarjeno mesto Soboto. Tam so veliki madžarski gospodje govorili, da naj bodo vrli Ogrji, naj ne mislijo na združitev s Slovenci itd. Slovenci so med madžarskimi govori klicali že: »Živijo« ter zahtevali, naj se govori slovenski. Nato sta dva moža tolačila slovenski. Ljudje so pa začeli klicati: Proč z židi! Proč z Madžarji! Živijo Slovenci! Živijo Jugoslavija! — Do kakega glasovanja ni prišlo. Madžari so odšli nezadovoljni, da so popolnoma pogoreli. In zdaj se med prekmurskimi Slovenci govori vsepovsod o Jugoslaviji, dočim se prej Slovenci niti govoriti niso smeli, da so Slovenci.

Pozdravljeni bratje onkraj Mure! Mi na Vas ne pozabimo. Vi pridete gotovo v Jugoslavijo!

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču so pričeli Italijani dne 17. oktobra kot proslavo obletnice, ko so bili pred letom potisnjeni nazaj iz Geriske do reke Piave, novo ofenzivo, da tako maščujejo svoj velik poraz pred enim letom V začetku nove ofenzive so dosegli nekaj uspehov ter nam odvzeli gori Asolone in Perlika, toda naše čete se ju zopet izvojevale nazaj. Italijanom se je posrečilo prekorati reko in je na črti Susegana—San Polo na levem bregu Piave vzplamtela nova velika bitka. V sled sovražne premoči so se naše čete na

nekaterih točkah umaknile na zadaj pripravljeno črto. — Na srbskem bojišču se naše in nemške čete umikajo na čeli črti od Brzo Polanke ob Donavi na srbsko rumunski meji notri do srbsko-bosanske meje. Kragujevac, Čačak in Nova Varoš se že nahajajo v srbski oblasti. — Na albanskem bojišču so se naše in nemške čete umaknile do albansko črnogorske meje. V Črnogori in Albaniji je izbruhnila vstaja. Vstasi so zasedli Skader, Rjeko, Berane in Nikšić. — Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje velika ofenziva četverospozornih armad. Nemci se korak za korakom, toda stalno umikajo. Umaknili so se v Belgiji, med rekama Oise in Aisne ter med rekama Airo in Mozo severo-zahodno od Verduna.

P. Kirarjeva:

† Jugoslovanskim junakom.

Vi, ki snivate na Poljskem ali v flandrijski planjavi, Vi, ki legli ste v gomilo daleč doli ob Piavi, ki ljubim Vaši vroči zadnji stan je Bosna dala, čujte, čujte, bratje, vsi nas: Jugoslavija je vstala! Oj junaki, spite srečno! Danes trgamo z gomil Vaš prvi cvet, Še blesti na njem krvavi sled, tisoč solz blesti na njem, slehern Vaših duš je sen vanj začrtan z roko vašno ...

Razne politične vesti.

Razdivjani nemčurji. Ko so v torek, dne 29. oktobra mariborski Slovenci obhajali praznik našega ujedinjenja, je nemčurska svojat zopet divjala po starem načinu. Na ulici je napadala Slovence, zvečer je prišla pred našo tiskarno in pobila nekaj šip, istotako tudi na gostilni g. Goleca in na Narodnem domu Pobalini so tulili po mestu v svoji onemogli jezi. Reveži se ne morejo živeti v misel da je Jugoslavija res ustanovljena in da je konec njih gospodstva nad nami. Posebno se hudujejo, ker bo Maribor in vse ozemlje med Muro in Dravo spadale v jugoslovansko državo. Pa se bodo zagrizeni Nemci in nemčurji že morali živeti v sedanjosti svojo usodo. Sedaj smo mi tu gospodarji in in se sploh ne damo več plašiti od nasprotnikov. Greben pa se jim bo prav kmalu pebesil. Opazujemo Nemce, naj bodo pametni in mirni. Vsi izgredi zoper Slovence in vse nasilnosti se jim bodo plačale na drugih krajih.

Seja državne zbornice preložena. Za sredo dne 30. oktobra določena seja državne zbornice je preložena na nedoločen čas. Češki, poljski in jugoslovanski poslanci se bržčas ne udeležijo več nobenih se.

Novo ministrstvo. Ministrstvo barona Husareka je odstopilo. Na njegovo mesto je stopil znani dvorni svetnik dr. Lamaš. V novo ministrstvo ne marajo stopiti ne Jugoslavi in ne Čehi. Ministrstvo bo imelo glavni cilj, da izvede za Avstrijo premirje in da vodi državne gospodarske prehodne zadeve. V Lamaševem ministrstvu so večinoma sami poprejšnji ministri. Novi so le pravosodni minister Bifforelli, dr. Hampe kot naučni, dr. Seipel minister za socialno oskrb, dr. Redlich finančni in dr. Lehne kot domobranski minister.

Ogrsko ministrstvo — odstopilo. Ogrsko ministrstvo Wekerle je odstopilo in kralj je sprejel odstavko. Kralj je nadvojvoda Jožefa imenoval za svojega poverjenika ter mu dal nalogo, da stopi v stik z vodilnimi ogrskimi politikami v svrhu ureditve političnih razmer na Ogrskem.

Narodni svet za Štajersko je stopil v stik z novo upravno vlado v Gradcu, dr. Wuttejem in dr. Mayernofertjem kot vodjem namestnijske Stališče Narodnega sveta, da nimamo Slovencev nobene zveze z Gradcem in nobenega povelja od tam, se je priznals. Zaradi mirnega likvidiranja in rednega delovanja v prehrani, kar je najvažnejše vprašanje za sedanjo prehodno dobo, se je sklenilo, da se sporazumno vodi prehrana za celo deželo tako dolgo časa, da dozori organizacija na Slov. Štajerskem. V nekaj dneh se zasedejo vsa glavarstva na Slov. Štajerskem s slovenskimi vodji. Tem bodo stali ob strani kot upravni odbor Narodnega sveta gg. dr. Anton Jerovšek, poslanec Pišek in dr. Vekoslav Kukovec, ki bo začasno vodil agende v Gradcu in se bo radi Slov. Štajerja smelo izvršiti vse pri centralah le pod njegovim vodstvom. Ta upravni odbor je podvržen Narodnemu svetu, ki počasno likvidira vse centrale v Gradcu in jih pridruži centralam v Ljubljani.

Jugoslovanske vojake domov! Jugoslovanski klub in Narodne Veče zahtevata, da se mora jugoslovanske polke takoj poslati v domače kraje. Enako zahtevajo Čehi in Poljaki.

Stari črnovojniki morajo biti odpušteni. Predsednik jugoslovanskega Narodnega Veča dr. Anton Korošec je odločno zahteval, da naj vojaška uprava stare črnovojnike takoj odpusti in jih pošlje domov.

Čehi prevzeli upravo Češke. Dne 28. t. m. je vladna oblast na Češkem uradno prešla v roke Čehoslovakov. Ko se je izvedelo za Andrašijev odgovor Wilsonu, je po praških ulicah kar zasumelo. Hiše so bile takoj v zastavah, godbe so svirale, delo je zastalo in ljudstvo se je vsulo na ceste. Avstro-ogrskim častnikom so na ulicah odvzeli rože s cesarjevim imenom na kapeh in jih nadomestili z narodnimi kokardami. Ces. namestnik grof Coudenhove se je takoj s prvimi hrzovlakom odpeljal na Dunaj. Pred svojim begom je namestnik uradno oddal uradno oblast izvršilnemu odboru čehoslovaškega Narodnega sveta. Razposlopji so pobrali cesarske orle, znake in nemške napise in jih pometali v Vltavo. Uradniki namestni je v drugih uradov so prisegli Narodnemu svetu. V mestu so bili 4 ogrski polki. Poveljniki so izjavili da ne bo vojaštvo nastopalo proti ljudstvu temveč bo samo izdrževalo red in mir. Češki polk 28 je vkorakal v Prago. Ljudstvo je navdušeno klicalo: »Živela češko-slovaška ljudovlada!« Na mrliški voz, ki so ga peljali po ulicah, so napisali na eni strani »Avstrija«, na drugi »Nemčija«. Sicer pa je vladal povsod mir.

Pogoji za premirje za Avstro-Ogrsko. Pariški listi pišejo, da bo četverospozrazum dovolil premirje Avstro-Ogrski med drugim tudi pod pogojem, da se bodo morali pod posebnim nadzorom razdeliti vsi topovi, puške in drugo orožje avstro-ogrskih armad med tiste nove države, katere nastanejo vsled razpada Avstro-Ogrske in katere bo priznal četverospozrazum kot nove neodvisne države.

Zunanji minister Andrassy je poslal dne 28. t. m. severoamerškemu državnemu tajniku Lansingu brzojavko, v kateri pravi naslednje: Naša vlada sprejme vse točke Wilsonovih mirovni izjav. V popolnem soglasju z Wilsonovimi stremiljenji za obvarovanje bodoče vojske in ustanovitev mirovne zveze narodov, se je v Avstro-Ogrski že potrebno ukrenilo, da se bo zadostilo željam naredov. Cesar Karel in narodi naše države želijo, da se konča vojska. Prosim, da pri Wilsonu uplivate, naj se na vseh avstro-ogrskih frontah sklene premirje in se naj takoj začne z mirovnimi pogajanjmi. Slična brzojavka je bila poslana tudi francoski, angleški, japonski in italijanski vladi.

Izgredi v Budimpešti. Dne 28. oktobra zvečer je prišlo v Budimpešti do velikih izgredov. Pred palačo nadvojvode Jožefa se je zbralo do 20.000 oseb, med njimi veliko vojaštva in častnikov. Mnogica je zahtevala, da prevzame vladne posle na Ogrskem grof Karoly. Bilo je poklicano vojaštvo, ki je oddalo več strelav na razgrajajočo množico. 8 oseb je bilo mrtvih čez 60 pa ranjenih.

Viljem se huduje. Nemški cesar Viljem se je zelo raztogotil, ko je izvedel, da je Avstrija prosila sovražnike za premirje in ni Nemčije poprej o tem koraku prav nič obvesnila. Viljem je, kakor poročajo iz Dunaja, poslal cesarju Karlu brzojavko, v kateri se zelo huduje. Besedilo brzojavke nikakor ni pisano v prijaznem duhu.

Nemški cesar Viljem noče odstopiti. Wilson in njegovi zavezniki odločno zahtevajo, da mora nemški cesar Viljem odstopiti in z njim tudi nemški cesarjevič. Wilson pravi, da poprej ni mogoče skleniti miru z Nemčijo, dokler se Viljem ne odstrani, ker Wilson ne mara, da bi Hohencolernci še na dalje po svoje gospodovali. Nemčija prej ne bo imela miru, dokler se ne bo znebila Viljema. A Viljem se drži prestola kakor cek kože.

Nemško-češka za pridruženje k Nemško-Avstriji. Dne 29. oktobra so imeli zastopniki Nemške-Češke na Dunaju zborovanje, na katerem so se izrekli za odcepitev od češko-slovaške države, za lastno ustavo ter da se pridružijo k Nemški Avstriji. Za glavno mesto Nemško-Češke so določili Reichenberg. Sklenili so še tudi, da najmejo za novo Nemško-Češko 100 milijonov kron, da kupijo najnujnejše potrebščine na novo ustanovljeno državo.

Pašič o Slovenceh, Hrvatih in Srbih. Iz Londona se dne 25. oktobra poroča: Srbski ministrski predsednik Pašič je izjavil: Srbska vlada se je odločila, da se drži na Krfu sklenjenih izjav (pogodbe med Pašičem in Trumbičem, sklenjene na otoku Krf). Nikdar ni zasledovala imperijalistične (gospodovalne) politike in jo nikdar ne namerava, ker je demokratično misleči srbski narod zastavil vse, da se reši od imperijalizma Avstro-Ogrske. Srbski narod ne bo nikdar gojil želje, da bi zavzemal v bodoči kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev nadvladajoče stališče. Slovesno izjavljam, da smatra Srbija za svojo narodno dolžnost osvoboditi Srbe, Hrvate in Slovence. Kadar bodo osvoboden, bodo imeli pravico samoodločevanja, to se pravi, da bodo upravičeni sami izjaviti, če se pridružijo Srbiji temeljem krške izjave, ali če hočejo ustanoviti male, samostojne države, kakor v prejšnjih časih. Nočemo zasledovati imperijalistične pravice, marveč tudi ne dopustimo, da bi se kakorkoli omejevala pravica samoodločevanja Hrvatov in Slovencev. Ne bomo vstrajali na krški izjavi, če ne bo odgovarjala njihovim željam.

Na Hrvatskem je vojaštvo že skoro pri vseh štabih priseglo zvestobo jugoslovanski domovini in Narodnemu svetu. Prisega se izvrši povsod zelo slovesno. Častniki so kar na ulicah odstranili s čepic cesarsko rožo in so jo nadomestili z narodnimi kokardami. V Zagrebu je imel polkovnik 25. demobranskega polka Kučak navdušene nagovor na mostvo in godba je igrala narodno himno. Po ulicah hrvaških mest valovijo noč in dan navdušene ljudske množice.

Mariborski slovenski gimnazijci so natančno narodnega praznika, dne 29. oktobra, slovesno obhajali vstaenje troedinega jugoslovanskega naroda. Skoda, da so naši časniki še le v zadnjem trenutku prinesli to vest. A vendar se je kakor blisk med dijaki raznesel klic: »Jutri praznujemo narodni praznik! Jutri pokažemo narodu in njegovim voditeljem, da smo vsak čas kakor en mož na razpolago v dobrobit naroda.« Sklenili so, da tudi oni praznujejo in se veselijo narodove svobode. V šolo niso šli. V skupinah so hodili po ulicah s slovenskimi trakci in jugoslovanski znaki na prsih. Potem so se zbrali v mestnem gaju in se pogovorili o pomenu in smotru manifestacije. Zapeli so naše narodne himne: »Hej Slovani!«, »Le pa naša domovina!«, »Slovenec, Srb, Hrvat!« in druge ter se mirno razšli. Nemci so se obnašali, kakor je že njihova stara navada — barbarško. Hoteli so jim strgati trake in so kričali: »Oba mit di Panteln!« a dijaki so ohranili mirno kri. Prišel pa bo čas, ko bodo lahko nemoteni korakali po mariborskih ulicah tudi z našimi trobojnicami. Naša sreča pa prekipuje vsled veselja vsled svobode po tisočletnem robstvu.

Cenzura — odpravljena. Minister za notranje zadeve je naročil vsem deželnim političnim oblastim, da je takozvana predcenzura za časopise odpravljena. Odslej naprej torej ni več treba pošiljati časopisov v cenzuro, še predno izide dolični časopis.

Štanski odbor v Stanetiščih, okraj Ljutomer. je v svoji odborovi seji dne 13. oktobra 1918 ene glasno sklenil se pridružiti jugoslovanski majniški okraj.

Oglas Narodnega sveta. Narodno Vječe SHS v Zagrebu je pozvalo vse pristaše strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v odbore Narodnega Vječa. Z ozirom na ta poziv opezarja N. S. v Ljubljani gg. župane na določbo § 56 občinskega reda, ki pravi, da je ena najpoglavitejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, t. j., da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začelkom vojne pozvale gg. župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva. Pozivljamo gg. župane: 1. da ustanovijo odbore Narodnega Vječa, ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gg. župani na okrajnem glavarstvu za stonj; 2. v slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgredov, je treba klicati pomoči pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu svetu v Ljubljani, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč. Prosimo gg. župane, da blagovolijo sporočiti Narodnemu svetu v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdrževanje javnega miru, posebno da sporočijo, koliko mož so izvolili v odbor N. Vječa. — Za Narodni svet: dr. Anton Korošec l. r., predsednik.

Tedenske novice

Bodite mirni! Vzdržujte red! Ne izzivajte! — Jugoslovani, pokažimo, da smo izobražen narod!

Kanonik Ivan Zel †. Dne 19. oktobra je v Velikoven na Koroškem izdihnil svojo blago dušo kanonik Ivan Zel. Zbolel je na španski bolezn, kateri se je pridružila pljučnica. Rajni je bil rojen pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Po končanih študijah v Beljaku na Koroškem se je posvetil duhovskemu stanu. Delal je kot pridren in zvest služabnik Kristusov med zatiranecem slovenskega naroda na Korotanu in povsod, kjer je služboval, si je prikupil srca vseh. Poznan pa je bil na celim Slovenskem Koroškem kot pridren delavec na narodnem in zadržnem polju; zato je pa za nas Slovence na Koroškem ta izguba tem bridkejša. Za njim žalujejo njegova mati, sestra in brata, a ne samo ti, ampak tudi njegovi sobratji in celi Slovenski Korotan. Veselil se je Jugoslavije, a ni le bil pričakal. Sedaj prosi za nas. Ohranili ga bomo v blagem spominu! Pogreb se je vršil dne 22. oktobra ob obilni udeležbi ljudstva. 42 sobratov ga je spremljalo k večnemu počitku. N. v m. p.!

† Alojz Tomazič. Dne 17. oktobra je umrl č. g. Alojz Tomazič, kaplan v Radgoni. Svoje študije je dovršil v Gradcu, služboval je kot kaplan na obmejnih župnijah pri Sv. Lovrencu, v Lučah in nazadnje skozi 13 let kot mestni kaplan v Radgoni, v svoji rojstni župniji. Bil je vaet in vzgleden duhovnik, ljubeznjiv tovariš in goreč rodojlab. Za Prekmurce je njegova smrt v verskem in na rednem oziru velika izguba. Nova bolezen je hitro končala njegovo mlado življenje. Naj počiva v večnem miru!

Duhovniška vest. Župnija M. B. na Ptujski gor. je podeljena oivšemur kaplanu č. g. Francu Zagoršak, sedaj vojnemu kuratu.

Iz poštne službe. Poštni oficijant Josip Kernek na Zidanem Mostu je imenovan za poštarja pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

V Ptuj se je, v nedeljo, dne 3. nov. ob 1/2 11. dopoldne, v Narodnem domu velik švod Slovencev ptujskega okraja. Prisidite!

Velika narodna proslava v Ljutomeru. V nedeljo, dne 3. novembra ob pol 10. uri se zberejo vsa narodna društva v Ljutomeru in okolici pred hišo g. Kukovca ter nato odkorakajo pred okrajno glavarstvo. Maropoljci, prebivalci Slovenskih gor in Slovenci onstran Mure, pridite v velikem številu prihodajo neležo v Ljutomer!

Hrvatski tečaj v Mariboru. V c. kr. gimnaziji poučuje od novembra naprej g. prof. Jurčić srbo-hrvatski jezik. Učne ure so ob ponedeljkim in ob četrtekim od 6. do 7. ure zvečer v pritličju na levo. Udeležniki, ki se jih lahko sprejme za zdaj do 40, morajo obvladati slovenščino in temelje slovenske slovnice. V tečaju bomo čitali, se učili na čitoni posebnosti hrvaške slovnice ter se seznanjali v govoru tudi s hrvaškim leposlovjem. Po ustroju je namenjen tečaj uradnikom, posebno pa učiteljem in profesorjem, ne izključuje pa seveda nikogar, kdor le izpolni zgoraj omenjene pogoje. Priglasit se lahko v mariborski Slovenski čitalnici ali v trgovini Cirilove tiskarne, ali pa pri g. Leopoldu Poljanec v Krčevinah pri Mariboru, Badljeva ulica št. 11. Po potrebi ustanovimo še druge, posebno poljudne tečaje za srbo-hrvaščino.

Radi prehrane je Narodni svet storil potrebne korake, da bodo naši kraji preskrbljeni z živili.

Oglas Narodnega sveta. Mnogi priporočajo, naj se obdrži papirnati denar doma, češ, da je bolj varno obdržati ga doma kakor ga naložiti v pošiljnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karsibodi, je mnogo bolj varno, ako je naložen denar v kaki zanesljivi slovenski pošiljnici, kot da leži doma v skrinji. Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrže papirnatega denarja doma, ampak da ga nalože v dobro stoječe slovenske denarne zavode. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom. — Dr. Korošec, predsednik

Poziv kmetovalcem! V slovenskih pokrajinah in v Istri so zaloge živil jako picle: tudi ne moremo pričakovati dovoza od zunaj. Rumunija in Ukrajina početa več dovažati in v ogrskem državnem zboru se zahteva, da se ne sme izvoziti niti najmanjša množina živeža iz Ogrske. Pripraviti se je torej treba, da bo slovenski kmet sam prehranjeval naše ljudstvo, dokler ne pride pomoč iz inozemstva. Vse polno tujecev prihaja sedaj iz neslovenskih krajev v naše rodovitne pokrajine ter odnašajo živež. Sedaj v teh hudih časih moramo pa skrbeti v prvi vrsti za naše otroke, da ne umrjejo lakote. Da otmemo naše ljudstvo preteči lakoti, je sklenil Narodni svet pozvati slovenske kmete, posebno na Štajerskem, da ne orodajo nič živeža tujcem, pač pa naj pomagajo našemu prebivalstvu. Naš kmet naj shrani in prihrani toliko živil, da bo takrat, ko bo potreba huda in ko ga pozove Narodni svet, mogel nuditi iz svojih zalog domačemu prebivalstvu vsaj toliko, da ga reši lakote. — Dr. Anton Korošec, tačasni predsednik Narodnega sveta.

Zadružništvo. Na Dunaju se vrši dne 6. in 7. novembra veliko zadružno zborovanje v dvoranah nižjeavstrijskega deželne zboru, L. Herrngasse 03. Dne 6. novembra je občni zbor splošne zveze kmet. zadrug, na katerem bo važno predavanje o rentabilitetni dokladi pri zadrugah, ki morajo plačevati pridobinski davek. Dne 7. novembra se vrši 3. avstr. zadružni shod s sledečimi razpravami: 1. Pregled o stanju kmetijskega zadružništva v Avstriji in 20letno delovanje Splošne Zveze. 2. Stališče kmetijskih zadrug napram vognogospodarskim naredbam, njih delo na tem polju in njih naloge v prehodni dobi. Poročajo trije referenti, med njimi tudi Čeh ravnatelj A. Blažek. 3. Odkodnina kmetijskim zadrugam v vojnem ozemlju (poroča češki državni poslanec J. Sedlak). 4. Pospeševanja plačevanja brez gotovine potom kmetijskih zadrug. 5. Starostna preskrba uradnikov in uslužbencev kmetijskih zadrug. Zaradi važnih razprav se priporoča, da pošljejo večje zadruge zastopnike na ta zborovanja.

Kmetje! Pozor pred nakupovalci sadja. Te dni je prišlo iz Dunaja in od drugod veliko število kupcev za sadje, ki ljudem ponujajo višje cene, kakor so bile dozdaj. Kmetje, ne dajte se preslepiti! Ne prodajte ne enega jabolka tujcem, ki za to nimajo legitimacije. Opozarjamo Vas, da se sadje ne sme več izvažati in bodete imeli občutno škodo, ker se vam jabolka pri nepotrebnem prevažanju na postajo in domov obtolečejo in pokvarijo. Jabolka prodajte le tistim, ki imajo za nakupovanje dovoljenje od okrajnega glavarstva. Cene jabolkam se bodo v kratkem zvišale. Kdor bi zdaj prodajal jabolka tujcem, bi delal očitno proti naši Jugoslaviji! Nikdo pa ne sme postati izdajalec jugoslovanske domovine!

Cepljene trsje odda deželni odbor iz deželnih trsnic. 140.000 komadov cepljenk, 100.000 divjakov in 1 milijon rozg. Cene za cepljenke za premožne 2000, za vse druge 1000 K za 2000 komadov, divjaki za premožne 40, za druge 30 K, rozge 25 K. Naročila se naj pošljejo takoj (ekspresno) deželnemu odboru v Gradcu, najpozneje do 15. novembra. Pri naročilu se mora natančno navesti ime, stanovišče in stan naročevalca, davčna občina, kjer leži vjograd, zaželjena vrsta trte in zadnja pošta. Vsak naročilec dobi do 15